

Sundheds- og Omsorgsudvalget

DAGSORDEN

for ordinært møde torsdag den 23. november 2006

Sager til beslutning

6. Implementering af Københavns Kommune Frivillighedspolitik i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

SOU 337/2006 J.nr. 25/2000

INDSTILLING

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen indstiller,

at Sundheds- og Omsorgsudvalget godkender plan for implementering af Københavns Kommunes nye frivillighedspolitik i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.

RESUME

Københavns Kommune ønsker at styrke samarbejdet med frivillige og almennyttige organisationer. Derfor koordinerede Økonomiforvaltningen i 2005 samarbejdet mellem Socialforvaltningen, Kultur- og Fritidsforvaltningen samt Sundheds- og Omsorgsforvaltningen om forslag til en ny frivillighedspolitik, hvorefter Økonomiforvaltningen sammenskrev dem til en samlet indstilling. Borgerrepræsentationen vedtog den nye frivillighedspolitik i december 2005.

Frivillighedspolitikken gælder fra 1. januar 2006 og kræver, at samtlige fagudvalg udarbejder en operationaliseringsplan, der beskriver samarbejdet mellem udvalg, forvaltning og frivillige organisationer senest et år efter vedtagelsen. Planen skal således sendes til Økonomiforvaltningen senest den 15. december 2006.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningens planer og aktiviteter i forhold til operationaliseringen af hver af de ni politikker i frivillighedspolitikken er sendt i høring hos ældreorganisationerne og indstilles hermed til godkendelse i Sundheds- og Omsorgsudvalget.

SAGSBESKRIVELSE

Frivillighedspolitik i Københavns Kommune

Økonomiforvaltningen indkaldte i 2005 til et samarbejde med Socialforvaltningen, Kultur- og Fritidsforvaltningen samt Sundheds- og Omsorgsforvaltningen om en ny frivillighedspolitik. De pågældende forvaltninger udarbejdede hver deres forslag og Økonomiforvaltningen sammenskrev dem til en samlet indstilling. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen lagde i sit forslag især vægt på forvaltningernes ansvar for at overveje muligheder og opgaver i forbindelse med samarbejdet med frivillige. Alle forvaltninger var forpligtet til at sende

indstillingen i høring hos de organisationer, den pågældende forvaltning samarbejder med eller fandt relevant. Da flere udvalg i deres arbejde med de frivillige har samarbejde med Kontaktudvalget, sørgede Økonomiforvaltningen for at sende indstillingen i høring hos Kontaktudvalget.

Københavns Kommunes nye frivillighedspolitik blev vedtaget på møde i Borgerrepræsentationen den 15. december 2005 (BR754/05).

Formålet var at skabe de bedste rammer for borgeres frivillige indsats uanset om det foregår i uformelle netværk eller i foreninger og organisationer med formaliserede beslutningssystemer. Derfor er det en del af frivillighedspolitikken, at hver forvaltning skal indsende en plan for operationaliseringen til Økonomiforvaltningen, der følger op på dette hver andet år. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen skal således inden den 15. december 2006 indsende en plan for operationalisering, og det er forslag til den, der hermed indstilles til Sundheds- og Omsorgsudvalget til godkendelse.

Der er modtaget høringsvar fra Pensionisternes Samvirke, Ældremobiliseringen, Kristeligt Studentersamfund, Ældre Sagen og Ældrerådene, der generelt udtrykker tilfredshed med Sundheds- og Omsorgsforvaltningens frivillighedspolitik. Der fremføres bekymring vedrørende omkostninger og afgrænsning i forholdet mellem professionelle og frivillige; se venligst afsnit om høring.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningens implementeringsplan er udformet i forhold til hver af de ni politikker i frivillighedspolitikken.

Politik nr. 1

At sikre dialogen mellem den frivillige og offentlige indsats i løsningen af sociale opgaver og ved tildeling af midler, således at indsatsen overfor borgerne styrkes og supplerer hinanden, herunder tildeling af midler. Således skal beslutninger, som involverer de frivillige organisationer i rimelig tid forelægges Kontaktudvalget/ de frivillige organisationer til høring

Ad. 1: Operationalisering

Sundheds- og Omsorgsborgmesteren og embedsmænd fra forvaltningen deltager løbende i møder med Kontaktudvalget for det frivillige sociale arbejde.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har etableret dialog fora i forbindelse med:

- • Forvaltningen af midler ifølge Servicelovens § 79 (pr. 1.januar 2007 Servicelovens § 79)
- • Partnerskabsprojektet Frivillige på plejehjem
- • Sundhedsfremme og forebyggelse lokalt

I forbindelse med politisk behandling af sager med relevans for frivillige organisationer høres disse.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen afholdt i maj 2006 en konference, der havde til formål at skabe dialog om nye muligheder for samarbejde mellem det offentlige og civilsamfundet, herunder virksomheder, fonde og de frivillige organisationer. Som opfølgning på konferencen vil Sundheds- og Omsorgsforvaltningen arrangere årlige møder om dette emne.

Der arbejdes på at etablere et formaliseret samarbejde med Kontaktudvalget, Frivilligt Forum og andre relevante grupper med henblik på at styrke samarbejdet på tværs.

Politik nr. 2

At skabe helhed i indsatsen og problemløsningen. Kommunens medarbejdere skal derfor på såvel centralt som lokalt plan gøres bekendt med kommunens frivillighedspolitik.

Ad. 2: Operationalisering

Frivillighedspolitikken drøftes i Sundheds- og Omsorgsforvaltningens ledergruppe og udsendes til alle centrale enheder. Frivillighedspolitikken indtænkes i Sundheds- og Omsorgsforvaltningens årsplaner, herunder planer for sundhedsfremme og forebyggelse.

Der er igangsat en proces med implementering af frivillighedspolitikker på alle plejehjem. Dette følges op på forvaltningens øvrige institutioner samt understøttes af uddannelse af personale og dialog med de frivillige foreninger lokalt.

Der arbejdes på at erfaringer med frivilligt socialt arbejde inddrages i overvejelser ved ansættelser af medarbejdere i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.

Politik nr. 3

At inddrage borgerne i løsningen af sociale problemer. I kommunens informationsarbejde overfor borgerne skal der løbende gøres opmærksomt på mulighederne for at deltage i frivilligt arbejde

Ad. 3: Operationalisering

Der arbejdes på at informere om frivillige organisationer og mulighed for frivilligt arbejde på alle informationsmøder for nye og kommende pensionister i alle lokalområde. Ved den borgerrettede undervisning og ved informationsmøder, hvor forebyggere og sundhedskonsulenter underviser i sundhedsfremme og forebyggelse oplyses om mulighederne for frivilligt socialt arbejde.

Der samarbejdes med frivillige organisationer om oplysning og rekruttering af frivillige på senior- og helsemesser i lokalområderne.

Der arbejdes på at udvikle links til frivillige organisationer til Sundheds- og Omsorgsforvaltningens hjemmeside. Der samarbejdes med de øvrige forvaltninger om udvikling af en netbaseret kalender, hvor foreninger og organisationer kan præsentere deres program og aktiviteter.

Frivillige organisationer vil få mulighed for at formidle information via de lokale sundhedscentre og øvrige borgerindgange til Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.

Politik nr. 4

At fastholde den gensidige respekt for og accept af det offentlige professionelle faglighed og det frivillige arbejdes personlige engagement og de enkelte organisationers værdigrundlag gennem dialog og samarbejde. I forlængelse heraf tilstræber Kommunen i videst mulig omfang at indgå samarbejdsaftaler/partnerskabsaftaler med frivillige organisationer, således at samarbejdet bidrager til at udnytte de frivillige organisationers ressourcer og kompetencer bedst muligt

Ad. 4: Operationalisering

Der indgås samarbejdsaftaler med klubber og foreninger, der modtager mere end 100.000 kr. ifølge Servicelovens § 79.

Der indgås partnerskabsaftaler med frivillige organisationer og plejehjem.

Der indgås partnerskabsaftaler med frivillige organisationer og boligforeninger omkring netværk i ældreboligafdelinger.

Der arbejdes på at etablere partnerskaber med erhvervsliv, fonde og frivillige organisationer omkring frivilligt arbejde.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vil løbende organisere møder og konferencer, hvor politikere og medarbejdere kan møde frivillige og drøfte vilkår og muligheder for det frivillige arbejde.

Politik nr. 5

At synliggøre effekterne af det frivillige arbejde i kommunen og skabe gensidig tillid og åbenhed mellem organisationerne, foreningerne og kommunen ved at opstille mål for brugen af de tildelte midler og efterfølgende evaluere opfyldelsen af disse mål

Ad. 5: Operationalisering

I samarbejde med § 79 netværket evalueres aktiviteterne og de synliggøres gennem støtte til produktion og distribution af lokale og bydækkende informationsmaterialer om frivillige organisationer og grupper.

Informationsarbejdet understøttes desuden af samarbejde i netværk omkring § 79 modtagere og partnerskabsprojekter.

Retningslinierne for at modtage støtte ifølge Servicelovens § 79 stiller krav om dokumentation af fremmøde og antal medlemmer. Dette følges nøje og understøttes af individuelle vurderinger af aktiviteter i forhold til forvaltningens mål for sundhedsfremme og forebyggelse i de enkelte bydele. Denne proces foretages i løbende dialog med de foreninger og organisationer, der gennemfører aktiviteterne.

Politik nr. 6

At de frivillige aktivitetsudøvende foreninger i højere grad end nu tillægges en betydning i arbejdet med at udvikle sociale relationer, forpligtende fællesskaber og udvikling af demokratiet.

Ad. 6: Operationalisering

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen udvider løbende dialogen om udvikling og opgaveløsning i de etablerede netværk og dialogfora. Kontakten til de enkelte frivillige organisationer udvides, og nye samarbejds muligheder drøftes løbende.

Sundheds- og Omsorgsudvalget har derfor på sit møde den 20. april 2006 besluttet at relancere Dialogforum – et ældrepolitisk mødested.

Politik nr. 7

At de kommunale tilskud gives, så de frivillige foreningers selvbestemmelse ikke anfægtes

Ad. 7: Operationalisering

Retningslinierne for tildeling af tilskud ifølge § 79 blev vedtaget i 2003 efter en lang dialogproces med foreninger og organisationer. Midlerne fordeles via vedtagne nøgletal og i dialog om fokusområder tilpasset lokale sundhedsprofiler og behov.

Politik nr. 8

At det i forlængelse af vedtagelsen af Københavns Kommunes overordnede frivillighedspolitik pålægges samtlige fagudvalg at udarbejde en implementering/operationalisering af frivillighedspolitikken, der beskriver samarbejde mellem udvalg, forvaltning og frivillige organisationer. Implementeringsplanen for de enkelte forvaltninger skal forelægges senest et år efter frivillighedspolitikken vedtagelse. Endvidere skal planen følges op hvert andet år.

Ad. 8: Operationalisering

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har gennem de seneste år arbejdet på at alle institutioner og enheder udvikler deres egen frivillighedspolitik. Denne proces understøttes med vedtagelsen af denne frivillighedspolitik, hvis implementering opfyldes med denne plans ni punkter for operationalisering.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vil årligt gøre status over implementeringen af frivillighedspolitikken herunder antal frivillige, erfaringer og idéer fra medarbejdere og samarbejdspartner samt eventuelle behov for yderligere tiltag.

Politik nr. 9

At støtte udviklingen af lokalt samarbejde, hvor frivillige organisationer og aktive medborgere kan indgå i udviklingen af nye fællesskabs- og handlemuligheder

Ad. 9: Operationalisering

I hvert lokalområde samarbejder Ældrekontor, Pensions- og Omsorgskontor og sundhedskonsulenter med det lokale § 79 netværk om synlighed og udvikling af nye muligheder for samarbejde. Der er etableret kontakt til boligselskabernes ældreboligforeninger og andre aktører, der har interesse i frivilligt socialt arbejde.

MILJØVURDERING

Sagstypen er ikke omfattet af Sundheds- og Omsorgsforvaltningens liste over sager, der skal miljøvurderes

ØKONOMI

Indstillingen har ingen økonomiske konsekvenser for Sundheds- og Omsorgsudvalget.

HØRING

Pensionisternes Samvirke har intet at bemærke, men gør opmærksom på, at deres opfattelse af sundhedsbegrebet er bredere end Sundheds- og Omsorgsforvaltningens. Til dette bemærkes at forvaltningen arbejder ud fra det brede sundhedsbegreb, der omfatter levevilkår, livsstil, trivsel og velvære i bred forstand. Dette kommer bl.a. til udtryk i form af tilskud til aktiviteter ifølge Servicelovens § 79, hvor man i Københavns Kommune støtter sundhedsfremmende og forebyggende tilbud til ældre. De tilbud omfatter en lang række aktiviteter, der både relaterer sig direkte til sundhed såsom motion og ernæring, men som også omfatter sang, dans, undervisning og mange andre former for socialt samvær. Pensionisternes Samvirke modtager således tilskud efter § 79.

Kristeligt Studentersettlement udtrykker tilfredshed med Sundheds- og Omsorgsforvaltningens plan for implementering af frivillighedspolitikken.

Ældre Sagen tilslutter sig Sundheds- og Omsorgsforvaltningens implementering af frivillighedspolitikken og hilser øget dialog mellem de frivillige foreninger og forvaltningen velkommen. De er tilfredse med at frivillige organisationers egenart og selvbestemmelse respekteres. Der udtrykkes bekymring over personaleforbrug når alle enheder skal udforme deres egen frivillighedspolitik. Det nævnes at prisen for en besøgsvæn på plejehjem er opgjort til 27.000 kr. pr. person ifølge regnskab for 2005 for Folkesundhed København. Sloganet "forbered din alderdom mens du kan" ønskes indført sammen med muligheden for at få øget indflydelse via eksempelvis dialogforum, som Ældre Sagen ikke ønsker nedlagt.

Til dette skal bemærkes, at Dialogforum fortsætter og at det forventes at indførelsen af frivillighedspolitikken især i starten vil koste ekstra ressourcer. Af respekt for såvel medarbejdere som frivillige, kræver det tid at drøfte muligheder og barrierer. De frivillige organisationer er vigtige og kompetente partnere i den proces, således også Ældre Sagen, der er aktiv i § 79 netværket, partnerskaber på plejehjem og lokalt i samarbejde med sundhedskonsulenten om borgeruddannelse i sundhedsfremme og forebyggelse.

Ældrerådene hilser med tilfredshed Sundheds- og Omsorgsforvaltningens implementering af frivillighedspolitikken velkommen, men gør opmærksom på, at frivillige kun bør yde et supplement til den indsats, det offentlige er forpligtet til.

Det er ældrerådernes opfattelse, at der ikke er afsat tilstrækkelige midler til at dække behovet for den indsats, kommunen er forpligtet til at yde. Det har bevirket, at når en ældre eksempelvis har en bisidder med til en visitationssamtale, så medfører det i sig selv, at der ikke gives så meget hjælp, da der er en ressourceperson til rådighed. Ældrerådene anfører, at der er stort behov for klare retningslinier for samspil mellem det offentlige og den supplerende frivillige indsats. Ældrerådene forudsætter, at de frivillige organisationer ikke foretager aflønning af dem, der gør en frivillig indsats indenfor de aftalte rammer.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen ser frivilliges indsats som et værdifuldt element men er opmærksom på, at det kræver respekt og dialog om samarbejdets muligheder og begrænsninger. Det er hensigten at den nye frivillighedspolitik skal være med til at sætte fokus på dette.

BILAG

Ingen.

Lene Sillasen

/

Kirsten Lee